

Tärkeää tietoa vanhan ajoneuvokaluston moottorin korjausta ja käyttöä varten

Vanhaa ajoneuvokalustoa entisöidessä ja korjattaessa törmää harrastaja monenlaisiin vastoinkäymisiin sekä ongelmatilanteisiin. Seuraava artikkeli ehkä antaa pientä apua korjausta suunnittelevalle.

Niin kuin jokainen on varmasti kohdallaan huomannut, että entisöintiaihiot ovat hyvin erilaisia kunnoltaan johtuen ikäeroista, säilytysolosuhteista ym. vastaavista seikoista. Tämä koskee myös moottoreita.

Moitteettomasti toimiva ja alkuperäisen kuntoinen ja näköinen moottori on tietysti ehdoton edellytys onnistuneelle entisöinnille.

Entisöintityöhön ryhtyessään harrastajan on tiedostettava itselleen, mitkä työt pystyy itse tekemään ja mitkä hänen on teetettävä eri alojen ammattimiehillä. Vihoviimeiseen loppuunsa käytetyn moottorin korjaus on eräs sellainen tehtävä, jossa joutuu monilta osin turvautumaan ammattitaitoisen moottorikoneistamon apuun niin korjaussuunnitelman teossa kuin toteutuksessa.

Korjaussuunnitelmaa ja aikataulua laadittaessa on moottorin korjaus syytä asettaa listan alkupäähän, ettei käy niin, että valmis menohaluja uhkuva kori joutuu odottamaan korjauksessa olevaa moottoria.

Moottorin kunnostusta suunniteltaessa on huomioitava ainakin seuraavat asiat:

Aluksi on syytä selvittää, onko omalla paikkakunnalla sellainen moottorikoneistamo, jolla todella on valmius työkalujen ja ammattitaidon puitteissa suorittaa vanhan moottorin korjaukseen liittyvät koneistustyöt. Ne poikkeavat monilta osin nykymoottoreiden vastaavista töistä.

Yleensä vain useita kymmeniä vuosia alalla olleilla koneistamoilla on vielä hallussaan tarvittavat erikoistyökalut ja työmenetelmien tuntemus.

Ennen moottorikorjaukseen ryhtymistä on myös tärkeää kartoittaa tarvittavien varaosien saatavuus tai niiden korvaaminen muilla soveltamiskelpoisilla osilla.

Vanhojen mäntien, laakereiden yms. käyttökin tulee tietyin edellytyksin kysymykseen, joskin se on viimeinen ja usein kallein vaihtoehto.

Eräs huomionarvoinen asia jota harvoin ajatellaan on moottorin osien tasapainoitus. Tasapainoituksen tarve on ilmeinen varsinkin silloin, kun käytetään korvaavia osia tai tehdään useasta eri aihioista yksi kunnostettu moottori.

Vaikka korjauksen lopputulos muuten onnistuisikin, on melko epämiellyttävää jos moottorin käynti on värisevää ja tutisevaa epätasapainon takia.

Kunnollinen moottorikorjaus on joka tapauksessa melko hintava. Tärkeissä yksityiskohdissa ei kuitenkaan kannata säästää, koska säästö näkyy ja kuuluu epätydyttävänä lopputuloksena. Korjaushinta on asia, joka varmasti myös kiinnostaa. Enempää siihen puuttumatta voi vain todeta jokaisen saman merkkisenkin moottorin olevan yksilö, joten hintavertailun ja hinnan määrittämisen tekeminen muutenkin on lähes mahdotonta.

Koneistustyön yksityiskohtiin niiden moni-ilmeisyyden vuoksi sen enempää puuttumatta hiukan asiaa jo kunnostetun ja ensikäynnistystä odottavan moottorin käytöstä ja huollosta.

Kun moottori kunnostettuna ja kauniiksi maalattuna on saatu asennetuksi paikoilleen, koittaa koekäytön aika.

Tämä vaihe voi koetella kukkaroa, jos sitä ei tee oikein. Usein moottori joutuu seisomaan pitempiäkin aikoja ennen kuin sitä korjauksen jälkeen ensi kerran käynnistetään.

Kasauksen yhteydessä käytetty öljy on kuivunut ja valunut pois liukupinnoilta, öljypumppu on tyhjä jne.

Ehdoton edellytys ennen käynnistämistä onkin öljyn/öljynpaineen nosto moottoria veivin tai starttimoottorin avulla pyörittämällä sytytystulpat irroitettuna.

Vasta kun on varmistettu kaikkien liukupintojen öljynsaanti, voidaan moottori käynnistää tarkkailemalla samalla huolellisesti öljynpaineen ym. tunnistimia, jos niitä autossa on.

Tämä sama tilanne on ehdottomasti huomioitava myös pitkän seisonta-ajan (talvi yms.) jälkeen.

Öljynlaatuihin muuten puuttumatta mielestäni kunnostetun moottorin paras sisäänajo öljy on mahdollisimman lisääaineeton perusöljy.

Nykyisissä huippuöljyissä on niin runsaasti mm. kitkan poistoainetta, etteivät ne salli riittävästi luonnollista sopeutumista sisäänajovaiheen aikana.

Toisaalta öljy pitää vaihtaa pari kolme kertaa hyvin lyhyen ajan kuluessa, joten se on myös kustannuskysymys.

Jos ajoneuvolla ei ajeta mm. talven aikana, kannattaa moottoria pyörittää käsin muutamia kertoja kiinnijuuttumisen ja korroosion estämiseksi. Ennen uuden ajokauden alkua on öljy vaihdettava, vaikkei olisi paljon ajettukaan.

Tiivistettynä vielä moottorin korjauksen ja käytön tärkeitä asioita:

- Käytä vain ammattitaitoista, luotettavaa ja palveluhaluista moottorikoneistamoaa.
Kysele ja kuuntele.
- Älä säästä tärkeissä yksityiskohdissa. Jaa ennemmin korjauskustannukset pitemmälle ajanjaksolle.
- Jos uusia varaosia saa, käytä niitä. Muut ratkaisut tulevat vasta sen jälkeen.
- Toivottomiltakin tuntuviin töihin löytyy melkein aina ratkaisu.
- Moottori lisälaitteineen on kokonaisuus.
Kaikkien osatekijöiden summa ratkaisee lopputuloksen
- Ennen korjauksen jälkeistä ensikäynnistystä muista pyörittää moottoria ilman sytytystulppia öljynpaineen ja voiteluvalmiuden varmistamiseksi.
- Vanhakin kunnostettu moottori tarvitsee jälkikiristykset ja säädöt sekä huolellisen sisäänajon moottoria liikaa rasittamatta.
- Vaihda öljy riittävän usein aina ennen uuden ajokauden alkua.
- Muista öljynpaineen nosto.

Nämä edellä esitetyt ohjeet ja neuvot ovat käytännön työssä esille tulleita faktoja. Jos jokin asia on jäänyt edellä esitetystä vaivaamaan tai kiinnostamaan, voit ottaa yhteyttä alla olevaan osoitteeseen.

Virtasen Koneistamo Oy, Salo. Salorankatu 8, 02-775 1277

Työnjohtaja Jari Ojanperä 02-775 1226 (suora)

Tämä ohje on kirjoitettu ohjeeksi meille mobilisteille jo 1900-luvun lopulla. Sen teki Virtasen Moottorikoneistamon silloinen koneistamopäällikkö Tapani Kataja (toimi yrityksessä yli 40-vuotta. Hän jäi eläkkeelle 2000-luvun alussa). Tapani oli autoharrastajillekin tutuksi tullut alan "Expertti".

Virtasen Moottorin perusti jo 50-luvulta tunnetuksi tullut autoharrastaja Voitto Virtanen vuonna 1947. Monet meistä vanhemmista muistavat hänet